

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 11/2019-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. januára 2019 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Annou Lacovou, Pražská 4, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 20 Ek 85/2017 z 8. februára 2018 a tiež uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 20 Ek 85/2017 z 27. apríla 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. júla 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“)

sp. zn. 20 Ek 85/2017 z 8. februára 2018 (ďalej len „uznesenie okresného súdu vydané súdnym úradníkom“) a tiež uznesením okresného súdu sp. zn. 20 Ek 85/2017 z 27. apríla 2018 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „oprávnený“), sa návrhom na vykonanie exekúcie doručeným okresnému súdu 16. augusta 2017 domáhal proti spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „povinná“), na základe právoplatného a vykonateľného platobného rozkazu Okresného súdu Košice I sp. zn. 19 C 18/2017 z 21. júna 2017 (ďalej len „exekučný titul“) vymoženía sumy 8 596,96 € s príslušenstvom (ďalej len „pohľadávka“). V danej exekučnej veci sa exekúcia na okresnom súde vedie pod sp. zn. 20 Ek 85/2017.

3. Následne okresný súd 8. septembra 2017 vydal poverenie na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „súdny exekútor“), u ktorého sa exekúcia vedie pod sp. zn. 242 EX 532/2017.

4. Sťažovateľka ako spoločníčka povinnej (dvoma) písomnými podaniami, ktoré boli okresnému súdu doručené 22. decembra 2017, okrem iného s poukazom na to, že v danej exekučnej veci oprávnený koná súčasne aj za povinnú ako konateľ, čo zakladá rozpor záujmov medzi konateľom (štatutárnym orgánom) povinnej a súčasne oprávneným [predstavovanými jednou a tou istou osobou ([REDAKOVANÉ])] na strane jednej a povinnou na strane druhej, požiadala, aby bola ustanovená za (procesnú) opatrovníčku povinnej. Sťažovateľka zároveň navrhla, aby okresný súd túto exekúciu odložil, a súčasne, aby exekúciu predajom nehnuteľností zastavil.

5. Uznesením okresného súdu vydaným súdnym úradníkom bol návrh sťažovateľky na ustanovenie opatrovníka povinnej zamietnutý (pozri I. výrok uznesenia okresného súdu vydaného súdnym úradníkom) ako nedôvodný. Súčasne bol zamietnutý aj návrh sťažovateľky na zastavenie exekúcie (pozri II. výrok uznesenia okresného súdu vydaného súdnym úradníkom) ako podaný neoprávnenou osobou a tiež oneskorene. Pokiaľ ide o návrh sťažovateľky na odklad exekúcie, podľa odôvodnenia uznesenia okresného súdu

vydaného súdnym úradníkom o tomto okresný súd nerozhodol, keďže o návrhu na odklad exekúcie „rozhoduje“ výlučne súdny exekútor.

6. Sťažovateľka podala proti uzneseniu okresného súdu vydanému súdnym úradníkom sťažnosť – riadny opravný prostriedok, ktorý bol uznesením (sudcu) okresného súdu tak isto zamietnutý. Toto uznesenie okresného súdu podľa zistenia ústavného súdu nadobudlo právoplatnosť 11. mája 2018.

7. Napokon uznesením okresného súdu sp. zn. 20 Ek 85/2017 zo 14. júna 2018 bol schválený príklep súdneho exekútora z 27. decembra 2017 na nehnuteľnosti špecifikované v jeho výrokovej časti (ďalej len „nehnuteľnosti“) vo vlastníctve povinnej v celosti za najvyššie podanie v sume 92 300 € v prospech spoločnosti [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „vydražiteľka“), ktorej jedinou spoločníčkou a konateľkou je dcéra oprávneného ([REDAKOVANÉ]).

8. Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla:

«... Dňa 15.12.2017 bola sťažovateľka súdnym exekútorom... vyrozumená doporučenou zásielkou, že v exekučnej veci 242/EX 532/17 vydal Vyhlášku o dražbe nehnuteľnosti vo vlastníctve povinného spol. [REDAKOVANÉ] ktorej je spoločníčkou. Exekučnému súdu a aj súdnemu exekútorovi z výpisu žalovanej spoločnosti z Obchodného registra... muselo byť zrejmé, že povinný má dvoch konateľov, že za spoločnosť konajú a písomnosti, ktoré zakladajú práva a povinnosti spoločnosti podpisujú konatelia spoločnosti a to tak, že k písanému alebo tlačenému obchodnému menu pripoja svoj vlastnoručný podpis, že oprávnený a jeden z konateľov povinného je tá istá osoba, že aj za oprávneného aj povinného koná tá istá osoba čo spôsobuje, že [REDAKOVANÉ] nemôže zastupovať povinného a keď s ním exekútor koná, koná v rozpore so zákonom.

Sťažovateľka v návrhu na ustanovenie opatrovníka a v návrhu na zastavenie exekúcie okrem iného poukázala, že povinným v predmetom exekučnom konaní je právnická osoba - spoločnosť s ručením obmedzeným, ktorej procesná subjektivita a procesná spôsobilosť t.j. vlastnými procesnými úkonmi nadobúdať procesné práva a povinnosti vyplýva z ust. § 18 ods. 1 písm. d) Občianskeho zákonníka a § 56 ods. 1 Obchodného zákonníka. Spoločnosť s ručením obmedzeným nadobúda procesnú spôsobilosť zápisom do obchodného registra

(§19 ods. 2 Občianskeho zákonníka) a zapisuje sa aj spôsob konania za spoločnosť (§ 133 ods. 1 Obchodného zákonníka). Podľa výpisu z obchodného registra žalovaného za spoločnosť konajú a podpisujú vždy dvaja konatelia. Spoločnosť má len jedného konateľa, ktorým je [REDAKOVANÉ] (ktorý je v danom exekučnom spore zároveň oprávneným)...

Podľa § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka zastupovať iného nemôže ten, kto sám nie spôsobilý na právne úkony, o ktorý ide, ani ten, záujmy ktorého sú v rozpore so záujmami zastúpeného.

Na základe vyššie uvedeného, s poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia hmotného práva, je nutné konštatovať, že za povinného nemá kto konať a zastupovať ju a teda, že nemá procesnú spôsobilosť...

Celý zmysel exekučného konania spočíva v riešení takých skutkových situácií, ktorých pojmovým znakom je práve významný záujmový konflikt dvoch právnych subjektov. Preto ak v konaní stoja proti sebe konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným na jednej strane a samotná spoločnosť s ručením obmedzeným na druhej strane je svojou podstatou daný relevantný rozpor záujmov oboch strán a preto postup súdu a súdneho exekútora ako štátom splnomocnená osoba, ktorí tým, že konajú s povinným bez ustanovenia opatrovníka, zaťažili konanie vadou, ktorá spôsobuje nezákonnosť celého konania a umožňujú oprávnenému presadiť svoj záujem nad záujem povinného, ktorému odopierajú právo na súdnu ochranu.

Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý možno odstrániť, súd urobí vhodné opatrenia na jeho odstránenie. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodarí nedostatok procesnej podmienky odstrániť, súd konanie zastaví.

Na základe uvedeného exekučný súd a aj súdny exekútor majú zákonnú povinnosť skúmať procesné podmienky na strane účastníkov exekučného konania, ku ktorým patrí aj skúmanie procesnej subjektivity a procesnej spôsobilosti.

„Procesná spôsobilosť vymedzuje rozsah spôsobilosti každého samostatne konať pred súdom v rozsahu vlastných procesných úkonov. Nedostatok procesnej spôsobilosti je odstrániteľnou vadou, nakoľko nevedie k zastaveniu konania. V rozsahu, v akom nemá strana procesnú spôsobilosť, koná za ňu zákonný zástupca, a ak ho strana nemá, nemôže za ňu konať alebo je nečinný, súd strane uznesením ustanoví procesného opatrovníka“
Veľké komentáre Števíček, Ideová, Baricová, Mesiarkiová, Bajánková, Tomašovič a kol. CSP, Nakladateľstvo C.H.BECK 2016, str. 608...

V danej exekučnej veci exekučný súd a súdny exekútor porušili zákon, keď akceptovali úkony vykonané za povinného osobou, ktorej zastupovanie vylučuje priamo zákon, teda aj napriek tomu, že povinný nemá zástupcu, nemá spôsobiť konať, tento protiprávny stav ignorovali a naďalej ignorujú. Ich postup má významný negatívny dopad na základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu, na jej právo na spravodlivé súdne konanie, ktoré sťažovateľka považuje za ústavne nekorektné a neudržateľné. Súd právne zdôvodnil svoje rozhodnutie úplnou ignoráciou základných princípov Civilného sporového poriadku, najmä Čl. 2.1., keď ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, a Čl. 4.1, ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci, Čl. 4.2, ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, ak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

Odkaz súdu na domáhanie sa náhrady škody podaním žaloby na príslušnom súde považuje sťažovateľka za prejav arogancie moci a výsmech spravodlivosti, keď súd jej ochranu odmieta poskytnúť, práve naopak, za zjavnej pomoci súdu sa oprávnený a jediný konateľ povinného v jednej osobe dostáva k majetku povinného, ktorý iným spôsobom nevedel previesť do svojho výlučného vlastníctva a udelením príklepu dražby nehnuteľnosti, sa povinný stáva právnickou osobou bez majetku. Ak by aj sťažovateľka podala žalobu

o náhradu škody na príslušnom súde a v konaní by bola úspešná, nikdy by nedošlo k skutočnej náhrade škody pre nesolventnosť povinného a jej konateľa...

Sťažovateľka vyššie uvedené považuje za zjavné zneužitie práva oprávneným za aktívnej podpory súdnej moci, za zjavné odmietnutie spravodlivosti exekučným súdom a porušením práva sťažovateľky na prístup k súdom a spravodlivému súdnemu konaniu...»

9. Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ] na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 20 Ek/85/2017 zo dňa 27.04.2018 a uznesením Okresného súdu Banská Bystrica 20 Ek/85/2017 zo dňa 08.02. (zrejme tu mal byť uvedený rok 2018, pozn.) porušené bolo.

2. Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 20 Ek/85/2017 zo dňa 27.04.2018 a uznesením Okresného súdu Banská Bystrica 20 Ek/85/2017 zo dňa 08.02.2018 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

3. Okresný súd Banská Bystrica je povinný do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zaplatiť finančné zadostučinenie sťažovateľke vo výške 10.000,- € (slovom desaťtisíc EUR) k rukám sťažovateľky.

4. Okresný súd Banská Bystrica je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 325,42 € (za dva úkony právnej služby - príprava a prevzatie zastúpenia, písomné podanie na súd 2 x 153,50 €, 2 x 9,21 € režijný paušál) do 15 dní od doručenia tohto nálezu k rukám právnej zástupkyne sťažovateľky.“

II.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

III.

14. Ako to z obsahu sťažnosti vyplýva, sťažovateľka namieta porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa dohovoru uznesením okresného súdu vydaným súdnym úradníkom, ako aj uznesením (sudcu) okresného súdu.

15. Sťažovateľka okresnému súdu najmä vytýka, že aj keď v zmysle § 161 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“ alebo „Civilný sporový poriadok“) súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“), a v prípade, ak ide o taký nedostatok procesnej podmienky, ktorý možno odstrániť,

príslušný súd urobí vhodné opatrenia na jeho odstránenie. Okresný súd napriek tomu, že pre významný rozpor záujmov medzi konateľom (štatutárnym orgánom) povinnej na strane jednej a povinnou na strane druhej, konateľ povinnej nemohol za povinnú konať, na nedostatok tejto procesnej podmienky – nedostatok procesnej spôsobilosti ani na návrh sťažovateľky neprihliadol a povinnej sťažovateľku za procesného opatrovníka neustanovil.

16. Podľa názoru sťažovateľky i keď ustanovenia Civilného sporového poriadku tak, ako to okresný súd vo svojich rozhodnutiach uvádza, rozpor záujmov medzi právnickou osobou a osobami, ktoré za ňu konajú (členmi štatutárných orgánov), neupravujú, bolo povinnosťou okresného súdu za použitia ustanovení Civilného sporového poriadku vyjadrujúcich základné princípy civilného sporového konania, najmä však čl. 2 ods. 1 a čl. 4 ods. 1 a 2 CSP, túto medzeru v zákone pomocou sudcovskej tvorby práva vyplniť.

17. Sťažovateľka totiž konanie konateľa povinnej konajúceho za povinnú (právnickú osobu) a súčasne aj za seba ako oprávneného (fyzickú osobu) v rámci danej exekúcie, ktoré vyústilo až do vydraženia nehnuteľností vo vlastníctve povinnej v prospech vydražiteľky (spoločnosti), ktorej jedinou spoločníčkou a konateľkou je dcéra oprávneného, považuje za zjavné zneužitie práva.

18. Napokon sťažovateľka namieta aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia uznesenia okresného súdu, pretože sudca okresného súdu rozhodujúci o jej sťažnosti – riadnom opravnom prostriedku proti uzneseniu okresného súdu vydanému súdnym úradníkom – sa náležite nevysporiadal s jej právnou argumentáciou.

IV.

K uzneseniu okresného súdu vydanému súdnym úradníkom

19. Vzhľadom na princíp subsidiarity („ak... nerozhoduje iný súd“), ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky.

20. V zmysle § 200 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom v rozhodujúcom období (ďalej len „Exekučný poriadok“) na exekučné konanie sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

21. V zmysle § 202 ods. 1 Exekučného poriadku v exekučnom konaní koná a rozhoduje vyšší súdny úradník, ak nejde o rozhodnutie o príklepe. Sudca v exekučnom konaní koná a rozhoduje, ak ide o rozhodnutie, proti ktorému je prípustné odvolanie, a o sťažnostiach proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka.

22. V zmysle § 239 ods. 1 CSP proti uzneseniu prvej inštancie vydanému súdnym úradníkom, ktoré treba doručiť, je prípustná sťažnosť.

23. V zmysle § 248 CSP o sťažnosti rozhodne súd prvej inštancie.

24. V zmysle § 249 CSP súd prvej inštancie rozhodne o sťažnosti uznesením spravidla bez nariadenia pojednávania.

25. V zmysle § 250 ods. 1 CSP ak nie je sťažnosť dôvodná, súd sťažnosť zamietne.

26. Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľka mala možnosť domáhať sa preskúmania uznesenia okresného súdu vydaného súdnym úradníkom využitím riadneho opravného prostriedku, a to sťažnosti, ktorú sťažovateľka napokon pred podaním (ústavnej) sťažnosti ústavnému súdu aj účinne využila, pričom o tejto jej sťažnosti bolo rozhodnuté uznesením okresného súdu.

27. Vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti (vo vzťahu k uzneseniu

okresného súdu vydanému súdnym úradníkom) už po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

K uzneseniu okresného súdu

28. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

29. Ústavný súd konštantne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad *Georgidas v. Grécko* z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

30. Vzhľadom na charakter námietok sťažovateľky ústavný súd tiež zdôrazňuje svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok.

31. Uvedené platí analogicky, aj pokiaľ ide o prvostupňové rozhodnutia vydané súdnymi úradníkmi a druhostupňové rozhodnutia sudcov toho istého súdu rozhodujúcich o sťažnostiach – riadnych opravných prostriedkoch proti uzneseniam vydaným súdnymi úradníkmi.

32. Ústavný súd preto v záujme preskúmateľnosti vlastnej rozhodovacej činnosti považoval za potrebné poukázať aj na relevantnú časť odôvodnenia uznesenia okresného súdu vydaného súdnym úradníkom:

«... Podľa § 72 zákona č. 160/2015 Z. Z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), na konanie právnickej osoby pred súdom sa použijú ustanovenia osobitného predpisu o konaní za právnickú osobu.

... Podľa § 13 ods. 1 veta druhá zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej len „ObZ“), právnická osoba koná štatutárnym orgánom alebo za ňu koná zástupca.

... Podľa § 133 ods. 1 ObZ, štatutárnym orgánom spoločnosti je jeden alebo viac konateľov. Ak je konateľov viac, je oprávnený konať v mene spoločnosti každý z nich samostatne, ak spoločenská zmluva neurčuje inak.

... Podľa § 133 ods. 3 ObZ, obmedziť konateľské oprávnenie môže iba spoločenská zmluva alebo valné zhromaždenie. Také obmedzenie je však voči tretí osobám neúčinné.

... Podľa § 22 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, zastupovať iného nemôže ten, kto sám nie je spôsobilý na právny úkon, o ktorý ide, ani len, záujmy ktorého sú v rozpore so záujmami oprávneného.

... Základným predpokladom, aby súd mohol vo veci konať a vydať rozhodnutie, je splnenie procesných podmienok, medzi ktoré patrí aj procesná subjektivita... Procesnú spôsobilosť nemajú len fyzické osoby ale aj právnické osoby. Právnické osoby vznikajú dňom, ku ktorému sú zapísané do obchodného alebo do iného zákonom určeného registra, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje ich vznik inak. Z uvedeného vyplýva, že právnické osoby zapisované do obchodného registra sa stávajú subjektmi práva, nadobúdajú právnu subjektivitu, a teda aj procesnú subjektivitu, dňom svojho vzniku, ktorým je deň zápisu do uvedeného registra. U právnických osôb spôsobilosť byť účastníkom konania a procesná spôsobilosť vznikajú a zanikajú zároveň. Právnické osoby pred súdom môžu konať len prostredníctvom fyzických osôb. Nedostatok procesnej spôsobilosti u právnickej osoby môže nastať, iba ak tu nie je žiadna osoba, ktorá by mohla za ňu konať pred súdom, napr. ide

o takú situáciu, keď právnická osoba nemá v rozpore so zákonom ustanovený štatutárny orgán alebo ak konateľ respektíve konatelia fyzické osoby ako štatutárny orgán sú pozbavení tejto spôsobilosti alebo majú obmedzenú spôsobilosť. Z možnosti zastupovať sú vylúčené osoby, ktoré nemajú spôsobilosť na právny úkon, o ktorý pri zastúpení ide a osoby, ktorých záujmy sú v rozpore so záujmami zastúpeného (§ 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Rozpor v záujmoch však musí reálne existovať, preto nestačí len potenciálna možnosť takéhoto rozporu.

Súd má z výpisu z Obchodného registra spoločnosti [REDAKOVANÉ] za preukázané, že štatutárnym orgánom, ktorý koná za spoločnosť je jediný konateľ a to [REDAKOVANÉ] od 24.11.2004, ktorý má plnú procesnoprávnu spôsobilosť a teda nie je dôvod na ustanovenie opatrovníka. Z uvedeného teda vyplýva, že je jediným konateľom a ako individuálny štatutárny orgán koná v mene spoločnosti vo všetkých veciach v neobmedzenom rozsahu vo vzťahu k tretím osobám. Civilný sporový poriadok upravuje ustanovenie opatrovníka len pre fyzickú osobu pričom na konanie právnickej osoby pred súdom sa použijú ustanovenia osobitného predpisu o konaní za právnickú osobu. Obchodný zákonník jasne ustanovuje, že za právnickú osobu koná štatutárny orgán - konateľ.

V prípade, že je konateľov viac, koná každý z nich za spoločnosť samostatne. Obchodný zákonník upravuje ustanovenie opatrovníka právnickej osobe len v tom prípade, že konateľ podá návrh na súd na určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia, dozorná rada nie je v spoločnosti zriadená a valné zhromaždenie do troch mesiacov od doručenia žaloby spoločnosti neurčí zástupcu spoločnosti.

... Vzhľadom na to, že ustanovenie procesného opatrovníka prichádza do úvahy len v prípade fyzických osôb (§69 CSP) a za právnickú osobu koná štatutárny orgán, v danom prípade jediný konateľ [REDAKOVANÉ], ktorý má plnú procesnú subjektivitu, súd návrh na ustanovenie opatrovníka zamietol...

Podľa § 35 ods. 1 veta druhú zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), po vydaní poverenia na vykonanie exekúcie sú účastníkmi konania oprávnený a povinný; iné osoby sú účastníkmi len tej časti konania, v ktorej im toto postavenie priznáva tento zákon...

Vzhľadom na skutočnosť, že účastníkmi konania po vydaní poverenia sú v danom prípade oprávnený a povinná, a za povinnú koná štatutárny orgán, ktorým je jediný konateľ [REDAKOVANÉ], spoločníčka [REDAKOVANÉ] nie je oprávnená podať návrh na zastavenie exekúcie. V návrhu na zastavenie exekúcie zároveň žiadala spoločníčka spoločnosti [REDAKOVANÉ] odklad exekúcie. O návrhu na odklad exekúcie súd nerozhodoval nakoľko podľa Exekučného poriadku účinného od 01.04.2017 o návrhu na odklad rozhoduje výlučne súdny exekútor. Na záver súd konštatuje, že nielenže bol návrh na zastavenie exekúcie podaný neoprávnenou osobou ale aj oneskorene, keďže skutočnosti uvádzané v návrhu na zastavenie exekúcie existovali už v čase, kedy plynula zákonná lehota (15 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie) na podanie návrhu na zastavenie exekúcie.

... Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia dospel súd k záveru, že návrh na zastavenie exekúcie bol podaný neoprávnenou osobou a tiež oneskorene a preto ho súd v súlade s § 611 ods. 3 Exekučného poriadku zamietol...»

33. V uznesení okresného súdu, ktorým bola zamietnutá sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu okresného súdu vydanému súdnym úradníkom, sudca okresného súdu uviedol:

«... Podľa §-u 202 ods. 2 Exekučného poriadku, písomné vyhotovenie uznesenia, ktorým sudca zamietla sťažnosť proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, nemusí obsahovať odôvodnenie, ak sa sudca stotožňuje s dôvodmi uvedenými v napadnutom uznesení.

... Napriek zneniu citovaného ustanovenia § 202 ods. 2 Exekučného poriadku súd k veci uvádza, že vyššia súdna úradníčka správne zistila skutkový stav a z takto zisteného skutkového stavu vyvodila i správny právny záver a svoje rozhodnutie správne a v zmysle zákona odôvodnila. Sudca sa preto v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia, pričom na doplnenie ešte uvádza, že dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ktorým bol v zmysle zrušovacieho ustanovenia § 473 zrušený zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Nová právna úprava sa kreovala tak, že nie je záujem, aby procesný predpis riešil situácie a problémy, ktoré vznikajú v oblasti hmotného práva. Preto sa do nového procesného predpisu nedostalo pôvodné ustanovenie § 21 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, ktoré riešilo kolíziu záujmov právnickej osoby a osôb, ktoré v jej mene

konajú. V danom prípade súd zdôrazňuje, že ustanovenie § 69 CSP nie je možné aplikovať, nakoľko sa týka výlučne fyzických osôb. Taký bol aj úmysel zákonodarcu, že procesný opatrovník prichádza do úvahy len pri fyzickej osobe. Súd sa z týchto dôvodov okrem iného v plnom rozsahu stotožňuje aj s ods. 21 sťažnosťou napadnutého uznesenia a len opakuje, že v prípade, ak sa sťažovateľka domnieva, že jej vznikla nejaká škoda, v tomto prípade sa môže domáhať jej náhrady podaním žaloby na príslušnom súde. Vyššia súdna úradníčka preto správne postupovala, ak návrhy spoločníčky povinného, [REDACTED], v celom rozsahu zamietla.

... V súvislosti s podaním návrhu sťažovateľky na obnovu konania, ktoré sa vedie na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 39C/43/2017 sudca ešte uvádza, že exekučný súd je v systéme súdnej moci zaradený v jej poslednej fáze, ktorá zabezpečuje vymožitelnosť práva. Toto systematické zaradenie určuje a vymedzuje jeho úlohy, funkcie a kompetencie. V exekučnom konaní sa právo nenachádza, ale len vykonáva. Exekučný súd ako súd „vykonávací“, preto nie je oprávnený (až na výnimky predpokladané zákonom napr. pri rozhodcovskom konaní) vecne preskúmať exekučný titul, na podklade ktorého sa vedie toto exekučné konanie...

... S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a citované ustanovenia právnych predpisov, súd sťažnosť spoločníčky povinného podľa § 250 ods. 1 CSP ako nedôvodnú zamietol...»

34. Po preskúmaní napadnutého uznesenia okresného súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľky, podľa ktorej sa sudca okresného súdu rozhodujúci o jej sťažnosti – riadnom opravnom prostriedku proti uzneseniu okresného súdu vydanému súdnym úradníkom náležite nevysporiadal s jej právnou argumentáciou, nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov okresného súdu. Odôvodnenie uznesenia okresného súdu je v súlade s § 202 ods. 2 Exekučného poriadku, keďže sudca okresného súdu sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením, ktoré formuloval súdny úradník, a to je podľa názoru ústavného súdu presvedčivé a zrozumiteľné, a konanie nevykazuje znaky podstatných pochybení procesného charakteru. Navyše, sudca okresného súdu na zdôraznenie správnosti uznesenia okresného súdu vydaného súdnym úradníkom uviedol aj ďalšie dôvody, ktoré ho viedli k zamietnutiu sťažnosti – riadneho opravného

prostriedku, preto ústavný súd nevidí žiadny relevantný dôvod na prehodnocovanie záverov rozhodnutí všeobecných súdov. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom okresného súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

35. Navyše, podľa názoru ústavného súdu už súdny úradník okresného súdu dal jasnú, zrozumiteľnú a vyčerpávajúcu odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, keď s poukazom na § 72 CSP v spojení s relevantnými ustanoveniami osobitného predpisu o konaní za právnickú osobu, t. j. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení účinnom v rozhodujúcom období (ďalej len „Obchodný zákonník“), dospel k záveru, že za povinnú, ktorej právna subjektivita, a tým aj procesná subjektivita (spôsobilosť byť účastníkom konania) vznikla dňom jej vzniku (zápisom do obchodného registra), pred súdom koná jej štatutárny orgán – v danej veci jediný konateľ (podľa výpisu z obchodného registra „Za spoločnosť konajú a písomnosti... podpisujú konatelia spoločne...“ iba za predpokladu, že je ustanovených viacero konateľov, pozn.), ktorý ako fyzická osoba má spôsobilosť samostatne vykonávať pred súdom procesné úkony (ďalej len „procesná spôsobilosť“), pričom ustanovenia Civilného sporového poriadku ani Exekučného poriadku ustanovenie procesného opatrovníka pre právnické osoby nijako nepredpokladajú, na základe čoho návrh sťažovateľky na ustanovenie procesného opatrovníka pre povinnú zamietol. Tento záver je podľa názoru ústavného súdu plne ústavne udržateľný.

36. Uvedené platí o to viac, že tak, ako to uviedol aj sudca okresného súdu, v preskúmvanej veci ide o vykonávacie konanie (exekúciu), v ktorom sa právo nenachádza, ale „iba“ vykonáva, a sťažovateľka nad rámec tvrdenia o samotnom predaji (vydražení) nehnuteľností pôvodne vo vlastníctve povinnej na základe exekučného titulu na účely uspokojenia pohľadávky oprávneného, čo je inak samotným zmyslom exekučnej činnosti a tvrdenia o nezákonnosti tohto výkonu (exekúcie) založenej výlučne iba nedostatkom procesnej spôsobilosti povinnej, ktorá však okresným súdom zistená nebola,

iné porušenie ustanovení Exekučného poriadku ani subsidiárnych ustanovení Civilného sporového poriadku ako ich porušenie sťažovateľkou tvrdným nedostatkom procesnej spôsobilosti povinnej nenamieta.

37. Ako to z odôvodnenia uznesenia okresného súdu v spojení s odôvodnením uznesenia okresného súdu vydaného súdnym úradníkom zjavne vyplýva, § 69 CSP pripúšťa ustanovenie procesného opatrovníka výlučne iba pre fyzické osoby a v zmysle § 72 CSP v spojení s relevantnými ustanoveniami osobitného predpisu o konaní za právnickú osobu, t. j. Obchodného zákonníka, za povinnú pred súdom koná jej štatutárny orgán – jediný konateľ, v dôsledku čoho ustanovenie procesného opatrovníka pre povinnú s poukazom na čl. 2 ods. 1 v spojení s čl. 4 ods. 1 a 2 CSP pomocou vyplnenia „medzery“ v zákone súdom s odvolaním sa najmä na základné princípy toho istého právneho predpisu, ktoré upravujú skutkovú podstatu najbližšiu prerokovávanému skutkovému stavu či právnej otázke (*analogie legis*), alebo na základné princípy právneho predpisu, ktorý je svojím obsahom a povahou najbližší k súdom aplikovanému právnomu predpisu, ktorý neupravuje vhodné pravidlo správania sa (*analogie iuris*), prípadne (celkom výnimočne) na všeobecné princípy ústavného poriadku alebo princípy spravodlivosti, t. j. pomocou sudcovskej tvorby práva, v rámci exekúcie nijako neprichádza do úvahy. Podľa názoru ústavného súdu je aj tento záver okresného súdu plne ústavne konformný.

38. Napokon, ak sa sudca okresného súdu plne stotožnil aj s tým čiastkovým záverom vyjadreným v rámci odôvodnenia uznesenia okresného súdu vydaným súdnym úradníkom, podľa ktorého, keďže sťažovateľka okrem iného s poukazom najmä na § 35 ods. 1 druhú vetu Exekučného poriadku nie je účastníčkou exekúcie, resp. exekučného konania, ide o návrh na zastavenie exekúcie podaný nielenže neoprávnenou osobou, ale aj oneskorene, dôsledkom čoho návrh (sťažovateľky) na zastavenie exekúcie zamietol a tento záver sťažovateľka v sťažnosti výslovne ani nenamieta, podľa ústavného súdu nijako nemožno dospieť k názoru, že by tento záver okresného súdu nezodpovedal požiadavkám ústavnosti z hľadiska namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie.

39. Z tohto pohľadu považuje ústavný súd právne závery okresného súdu za ústavne súladnú interpretáciu a aplikáciu relevantnej právnej úpravy a v tomto ohľade tieto závery potom považuje aj za ústavne plne udržateľné (m. m. IV. ÚS 420/2013); v okolnostiach posudzovanej veci napadnuté uznesenie okresného súdu preto nemožno hodnotiť ako zjavne neodôvodnené a arbitrárne, ako to tvrdí sťažovateľka. Uvedené skutočnosti takto neumožňujú prijať záver o porušení označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu.

40. Berúc do úvahy tieto okolnosti veci, ústavný súd rozhodol tak, že sťažnosť v tejto časti (vo vzťahu k uzneseniu okresného súdu) už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

41. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľky, t. j. návrhom na zrušenie napadnutých rozhodnutí okresného súdu a vrátení mu veci na ďalšie konanie, na priznanie primeraného zadosťučinenia a na náhradu trov konania, už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. januára 2019